Toraja ceremonien

VÆRTINDER VED BEGRAVELSES CEREMONIEN

Nusa Paradise, kalder de lokale det, 3 småøer, som vi nåede frem til med en kraftig speedbåd fra tre 300 HK påhængsmotorer. Øerne er specielt kendte for deres surfing, så trods det stille vejr slap vi ikke for nogle kraftige rullende bølger. Heldigvis havde vi tidligere på turen købt en lille flaske vidundermedicin, som bortset fra en forstuvet fod stort set kurerer alt, herunder søsyge, og som jeg sniffede kraftigt til. Her sidder vi nu et par meter fra strandkanten og venter på solnedgangen, der tegner til at blive fin. Tiden på øerne siges at følge hanernes galen og når kokosnødderne falder til jorden - måske med tilføjelsen, at det også er en stor begivenhed på stranden, når båden med forsyninger fra Bali ankommer.

Men inden vi nåede hertil, har vi haft masser af gode oplevelser. Ved stranden på Sulawesi, hvorfra sidste rejsebrev kom, mødte jeg en ung knægt, som beundrede min AGF-trøje. Det endte med, at han tilbød at tage os med i deres bil til vores næste destination, Tentena, som med offentlige transportmidler ville kræve 3 busskift med ukendte ventetider og - i bedste fald - omkring 14 timers kørsel. Det viste sig at være et heldigt møde, for flere steder på turen gennem bjergene var de i forvejen dårlige veje skredet ud eller dækket af mudderskred, og de gamle busser havde næppe klaret ruten.

Efter et par timer i første og andet gear var vi igennem det værste og nåede frem til Tentena sidst på eftermiddagen. Byen ligger ved en stor fiskerig sø, og langs bredden ligger der masser af bambusbure, hvor fiskerne og restauranterne hurtigt henter friske

forsyninger. Vi spiste hver aften et sted, der delvis lå ude i floden, og hvor "pælesoklen" var en tæt væg af bambusstænger, der holdt fiskene inde under gulvet på restauranten. Med et net blev der så hevet nogle fisk op, som vi kunne vælge mellem. En anden lokal specialitet er flagermus, som vi så på markedet. Deres sidste skrig kunne næsten høres fra de forvrængede munde, så der takkede vi nej. Det var et fredeligt og smukt område, og den følgende dag havde vi lejet en scooter til mig og en ditto med chauffør til Anja. Vi stoppede ved markeder, vandfald, landmænd, der vendte kakaofrugterne til tørring, rismarker på alle stadier (der høstes 3 gange om året), flotte hindulandsbyer, hvor haven ved hvert hus er omdannet til et tempel med bedesøjler og udhuggede hinduguder, fandt en dejlig sandstrand og fik et forfriskende bad, begravelsesgrotter, hvor kranier og ben lå pænt stablede - og sluttede af med en stemningsfuld solnedgang over søen.

Næste destination, Toraja, var anslået til en 10 timers bustur - eneste afgang var kl. 18 og dermed natkørsel i nogle gamle busser. Igen var vi heldige, da en bil netop havde afleveret nogle passagerer fra Toraja og skulle tom tilbage. Han gav os et godt tilbud, og da vi ved middagstid kom til en nedbrudt træbro, holdt sidste aftens busser der stadig. Her var nemlig opstået den klassiske situation, at i stedet for at danne en lang og kedelig kø, så havde en del friske fyre overhalet og til sidst blokeret hele vejen. Det samme var sikkert tilfældet på den anden side af broen, så den smalle passage gennem mindst en halv meter dybt lerpløre, var gået uhjælpelig i hårdknude. Det mest utrolige var dog den ro og venlighed, der hele tiden herskede - selv når det var lykkedes at skabe lidt plads, så bilerne kunne snegle sig forbi, og een af de smarte fyre kort efter igen blokerede vejen, blev der hverken dyttet eller råbt. Det tog os 4 timer at passere broen, og det var i øvrigt den 24. December.

Af alle specielle områder, jeg har besøgt, er Toraja nok eet af de mest særprægede: I landsbyerne er husene bygget i solidt tropetræ med flotte udskæringer og taget i en karakteristisk bue. Nogen siger, at formen er fra bøflernes horn, andre at det er efter de skibe, som forfædrene i sin tid kom med fra Indien. Overfor rækken af beboelseshuse ligger en tilsvarende række med mindre, men lige så flotte huse, hvor risen lagres. Udover det ceremonielle ved at have sådanne ekstravagante rislagre har de også det praktiske formål, at søjlerne af udhulede palmetræer er så glatte, at rotterne ikke kan krave op ad dem. Befolkningen i området er stort set alle katolikker, og der lød julesang fra kirketårnenes højtalere. De lokale traditioner lever dog i bedste velgående, og især begravelsesritualerne må siges at være ganske enestående. Det er i Toraja-land en absolut betingelse, at der til en begravelse ofres mindst een bøffel. På det store bøffelmarked i Rantepao koster en pæn bøffel 25 mill Rupees (der svarer til en årsløn).

Vi fandt en motorcykel-kører, der kendte en landsby, hvor den 5 dage lange begravelsesceremoni skulle starte næste dag. Der var masser af mennesker, da slægtninge kommer fra nær og fjern, og det var faktisk så stor en begivenhed, at der på den smalle vej til landsbyen var oprettet flere boder med salg af drikkevarer, snacks og legetøj til børnene. Det var åbenbart en meget velstående familie, for på marken udenfor landsbyen stod en snes bøfler tøjret, ligesom der lå masser af sorte svin solidt fastgjort til bambusstænger. Det viste sig, at to personer skulle begraves - den første var død for 2 år siden, så der havde været tid tid at skaffe penge og organisere hele familiens deltagelse. Vi ankom netop som den første bøffel fik halsen skåret over og gav et par sidste spjæt på de store palmeblade (som senere viste sig at være til at lægge de parterede kødstykker på).

Derefter et langt optog med de to kister, som med mellemrum blev rystet kraftigt under hvad der forekom som høje latterråb. Vi blev inviteret indenfor på den åbne terrasse til et

af husene, hvor vi som de andre gæster blev beværtet med mad og drikke. Grisene blev aflivet meget effektivt ved at mester stak en spids kniv lige ind i hjertet, så de kun nåede et lille forskrækket øf inden de døde. De var nok også halvt bevidstløse af stønnende at ligge fastspændt i solen den halve dag, så det var en barmhjertig død. Senere tog en aktionarius-type mikrofonen og gik rundt mellem de mange bøfler, grise og andre gaver, mens han højlydt præsenterede den gren af familien, som var giver. En sekretær fulgte med og noterede omhyggeligt i et hæfte hvem der havde givet hvad, og endelig fik dyret et mærke med spraymaling. Det er vigtigt at holde regnskab, da familien er forpligtet til at sende tilsvarende gaver, når dagens giver skal begraves. En dyr tradition, men for torajaerne helt nødvendig, da jo flere bøfler, der slagtes ved begravelsen, jo mere sikkert kommer den afdødes sjæl videre til næste liv. Selv medbragte vi nogle pakker sukker og cigaretter, som skulle være normen for ikke-familie.

Jeg skal i øvrigt hilse fra Anja og sige, at de lokale cigaretter - efter lidt tilvænning - er gode. Det specielle ved dem er, at der er tilsat en del nelliker (altså det i DK kendte krydderi fra bl.a. julegløgg). Dette krydderi, som på grund af dets let bedøvende virkning, bruges meget i naturmedicin, giver samtidig en dejlig krydret duft - så jeg også kan holde ud at lugte til det. Derefter fløj vi til Bali, men nu vil vi gøre os klar til at fejre nytårsaften, så det fortæller vi mere om i næste brev.